

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 237. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381306530832/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

Sadolins Visitatsbogs-Udskrift er fremdraget af H. F. Rørdam i hans Bog *Jørgen Jensen Sadolin*, Odense, 1866, S. 123 f. Rørdam kendte ikke dengang Palladius' Visitatsbog og antog derfor, at Optegnelsen var original. I sin Udgave af Visitatsbogen 1867 gjorde A. C. L. Heiberg opmærksom paa det rette Forhold (Heibergs Indledn. S. XI); men da Heiberg ansaa Hoved-Hs'et af Visitatsbogen for at være en med Palladius' Original „nogenlunde samtidig Afskrift“ (sst. S. VI), havde Sadolins Udskrift naturligvis ingen Værdi for ham. For Grundtvig, der paaviser, at Hoved-Hs. et er c. 100 Aar yngre end Palladius' Original, maatte man derimod vente, at Sadolins Udskrift, der jo er samtidig med Palladius' Original, vilde være af Betydning, men Grundtvig maa have overset den; i hvert Fald omtaler han den slet ikke i sin Udgave.

TILLÆG III.

Palladius' Benyttelse af sine Visitatsforedrag og af Visitatsbogen.

1. 1543. Provstebogen, skrevet paa Foranledning af Provst Melchior Jensen i Raklev, bevaret i den 1555 trykte *Formula visitationis provincialis*, udg. i Danske Kirkelove II 19 ff.

Som omtalt i Indl. foran S. 3 nævnes Provstebogen i Visitatsbogen. Denne er derfor sikkert i den nuv. Form yngre end Provstebogen, som da ikke, saaledes som alm. fremstillet, er et Slags Uddrag af Visitatsbogen. Derimod er Provstebogen utvivlsomt lavet paa Grundlag af Palladius' Visitatsforedrag. I Brevet til Melchior Jensen, der indleder Provstebogen, siger Palladius, at han egenlig maa anse det for overflødig at skrive den lille Bog, da Formlen for, hvorledes en Visitats skal foretages, jo kan ses dels af selve Ordinansen, dels af, hvorledes han foretager sin Visitats (hvad jo enhver Provst har overværet i de forskellige Sognekirker i sit Provsti). Alligevel vil han føje Melchior Jensen, naar denne beder ham. Og han giver derefter en i visse Henseender skematisk, men i andre Henseender meget udførlig Fremstilling af en ret Provstevisitats. Paa enkelte Punkter findes real Overensstem-